بسم الله الرحمن الرحیم

سرشناسه:	اکبر، ناظم حسین، ۱۳۵۵ -
عنوان و نام پدیدآور:	هدیه مبلغین (۱): رمضان المبارک کی مناسبت سی دروس اخلاق کا مجموعه/ مولف ناظم حسین اکبر.
مشخصات نشر:	قم : مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی(ص)، ۱۳۹۵=۱۴۳۷ق.
مشخصات ظاهری:	۳۷۶ص.
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۴۲۹-۰۳۷-۱
وضعیت فهرست نویسی:	فیپا
یادداشت:	کتابنامه:ص.۳۶۹.
عنوان دیگر:	رمضان المبارک کی مناسبت سی دروس اخلاق کا مجموعه.
موضوع:	رمضان
موضوع:	رمضان -- احادیث
شناسه افزوده:	جامعة المصطفی(ص) العالمیة. مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی(ص)
رده بندی کنگره:	۱۳۹۵ ۷۰۴۶الف /BP۱۸۸
رده بندی دیویی:	۲۹۷/۳۵۴
شماره کتابشناسی ملی:	۴۲۳۶۲۶۵

ہدیہ مبلغین (۱)

(رمضان المبارک کی مناسبت سے دروس اخلاق کا مجموعہ)

ریسرچ اسکالر ناظم حسین اکبر

المصطفیٰ ﷺ بین
الاقوامی ادارہ برائے ترجمہ و نشر

هدیہ مبلغین (۱)
(رمضان المبارک کی مناسبت سے دروس اخلاق کا مجموعہ)
مؤلف: ریسرچ اسکالر ناظم حسین اکبر
طباعت اول: ۱۳۹۵ش / ۱۴۳۷ق
ناشر: المصطفیٰ ﷺ بین الاقوامی ادارہ برائے ترجمہ و نشر
● چھاپ: نارنجستان ● قیمت: ۱۷۰۰۰۰ ریال ● تعداد: ۵۰۰

جملہ حقوق بحق ناشر محفوظ ہیں

ملنے کا پتہ:
● قم، چهارراه شهدا، خیابان معلم غربی(حجتیه)، نبش کوچه ۱۸. تلفکس: ۹ـ۰۲۵ـ۳۷۸۳۹۳۰۵
● قم، بلوار محمدامین، سه‌راه سالاریه. تلفن: ۰۲۵ـ۳۲۱۳۳۱۰۶ ـ فکس: ۰۲۵ـ۳۲۱۳۳۱۴۶
● قم، مجتمع ناشران، طبقه سوم واحد ۳۰۸. تلفن: ۰۲۵ـ۳۷۸۴۲۴۰۲

pub.miu.ac.ir miup@pub.miu.ac.ir

ہم ان افراد کے قدرداں اور شکرگذار ہیں کہ جنھوں نے اس کتاب کی تألیف میں مدد فرمائی ہے

عرض ناشر

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَى عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ عِوَجًا﴾ والصَّلوةُ والسَّلام عَلى النَّبّي الأمين مُحَمد وَآلهِ الهُدَاةِ المَهدِيينَ وَ عِترَته المُنتَجِبين وَاللَّعنةُ عَلى اَعدَاء الدِينِ إلى قِيَامِ يَومِ الدِين.

اسلامی علوم کا قدیمی مرکز ''حوزہ علمیہ '' گذشتہ چودہ سو سال کے دوران اپنے بنیادی علوم فقہ، کلام، فلسفہ، اخلاق اور اپنے ضمنی علوم رجال، درایہ اور قضاوت وغیرہ کے بارے میں کئی مرتبہ نشیب وفراز سے دوچار ہوا ہے۔

انقلاب اسلامی ایران کی عظیم الشان کامیابی اور ارتباطات کے اعتبار سے دنیا کا گلوبل ولج '' Global village'' بننے کے بعد بے شمار سوالات خصوصاً انسانی علوم سے متعلق جدید معموں نے اسلامی مفکرین کی افکار کو اپنی گرفت میں لے لیا۔

موجودہ دور میں اسلامی حکومت کا نظام سنبھالنے اور پیچیدہ ومشکل امور کو اپنے ذمہ لینا ہی ایسی دشواریوں کا سبب بنا ہے۔ کیونکہ مملکت کا نظام چلانے کے لئے ہر جگہ اور ہر اعتبار سے دین اور سنت کی مکمل پاسداری کو ملحوظ رکھنا بہت ہی سخت اور مشکل کام ہے، اس لئے دین کے بارے میں بین الاقوامی معیار کو مد نظر رکھتے ہوئے انتہائی دقت اور عقل سلیم کے ساتھ وسیع مطالعہ، جامع اور جدید تحقیقات اور عملی اقدام انتہائی ضروری ولازمی ہیں، ایسی صورت میں دینی محققین کو ہر طرح کے فکری اور تربیتی انحراف سے بچانا بہت اہم ہے۔

جس کی طرف اس شجرہ طیبہ کی بنیاد رکھنے والے تمام بزرگوں بالخصوص انقلاب اسلامی ایران کے عظیم الشان معمار حضرت امام خمینیؒ اور ولی امر مسلمین حضرت آیۃاللہ العظمیٰ امام خامنہ ای مدظلہ العالی نے خاص توجہ دی ہے۔
اس سلسلے میں جامعۃالمصطفیٰ ﷺ العالمیۃ نے اس اہم ذمہ داری کا احساس کرتے ہوئے حقیقی اسلامی تعلیمات کی نشر واشاعت کے لئے المصطفیٰ ﷺ بین الاقوامی ادارہ برائے ترجمہ ونشر کی بنیاد رکھی ہے۔ فاضل محترم ریسرچ اسکالر ناظم حسین اکبر کی یہ تحریری کاوش کسی حد تک ان اعلی مقاصد کے حصول کے لئے ایک اہم قدم ہے۔

آخر میں ہم ان تمام احباب کا تہہ دل سے شکریہ ادا کرتے ہیں جو اس کتاب کی نشر واشاعت میں شریک رہے خداوند عالم ان کی توفیقات میں اضافہ فرمائے۔

ارباب فضل ومعرفت سے گذارش ہے کہ ہمیں اپنے قیمتی مشوروں سے ضرور نوازیں۔

المصطفیٰ ﷺ بین الاقوامی ادارہ برائے ترجمہ ونشر

فہرست عناوین

حرف اول ۱۷

پہلا درس ۱۹

ماہ رمضان کی فضیلت (۱) ۱۹

دوسرا درس ۲۵

ماہ رمضان کی فضیلت (۲) ۲۵

تیسرا درس ۳۱

روزے کا فلسفہ ۳۱

چوتھا درس ۳۷

نماز کی اہمیت (۱) ۳۷

۱۔ نماز کامیابی کا راستہ: ۴۱

۲۔ خدا سے مدد کا ذریعہ : ۴۱

۳۔ تقوی کی علامت: ۴۲

۴۔ نماز ذکرِ خدا : ۴۲

۵۔ نماز رحمتِ پروردگار کا باعث: ۴۳

پانچواں درس ۴۵

نماز کی اہمیت (۲) ۴۵

چھٹا درس ۵۱

فلسفہ اخلاق ۵۱

۱۔ روح کی لذت : ۵۳
۲۔ دوستی کا باعث: ۵۳
۳۔ گناہوں کی نابودی: ۵۴
۴۔ رسول خداؐ سے قربت: ۵۴
۵۔ اجر برتر: ۵۴
۶۔ گناہوں کا کفارہ: ۵۵
۷۔ وسعت رزق: ۵۵
۸۔ تکمیل ایمان: ۵۵
بداخلاقی کی وجوہات ۵۶
۱۔ جہالت: ۵۶
۲۔ پستی و نجاست: ۵۷
۳۔ وراثت: ۵۸

ساتواں درس ۵۹

جہالت کا دین پر اثر (۱) ۵۹

۱۔ جہل بسیط: ۵۹
۲۔ جہل تردید: ۶۴

آٹھواں درس ۶۷

جہالت کا دین پر اثر (۲) ۶۷

نواں درس ۷۳
جہالت کا دین پر اثر (۳) ۷۳
دسواں درس ۷۹
ام المؤمنین حضرت خدیجہ الکبریٰ سلام اللہ علیہا ۷۹
گیارہواں درس ۸۹
جہالت کا علاج (۱) ۸۹
بارہواں درس ۹۵
جہالت کا علاج (۲) ۹۵
تیرہواں درس ۱۰۱
دنیا میں اعمال کا اثر (۱) ۱۰۱
۱۔ مشکلات کا حل ہونا: ۱۰۵
چودہواں درس ۱۰۷
دنیا میں اعمال کا اثر (۲) ۱۰۷
۱۔ حضرت یونس علیہ السلام کا نجات پانا: ۱۱۰
۲۔ جناب زکریا علیہ السلام کی مشکل کا حل ہونا: ۱۱۱
پندرہواں درس ۱۱۳
دنیا میں اعمال کا اثر (۳) ۱۱۳

۲۔ رزق با برکت: ۱۱۳
جناب زکریاؑ اور حضرت مریمؑ : ۱۱۵
دو یتیم بچوں کا واقعہ : ۱۱۶
سولھواں درس ۱۲۱
دنیامیں اعمال کااثر (۴) ۱۲۱
۳۔ عمر کا طولانی ہونا: ۱۲۳
سترہواں درس ۱۲۷
دنیامیں اعمال کااثر (۵) ۱۲۷
۴۔ اجتماعی وقار: ۱۲۷
۵۔ لوگوں کے دلوں میں محبت: ۱۳۰
اٹھارہواں درس ۱۳۳
رزق حلال ۱۳۳
انیسواں درس ۱۳۹
امیر المؤمنینؑ کی مظلومیت ۱۳۹
بیسواں درس ۱۵۱
حج کا فلسفہ ۱۵۱
۱۔ حج کا اخلاقی پہلو ۱۵۲
۲۔ حج کا سیاسی پہلو ۱۵۴

۳۔ حج کا ثقافتی پہلو ۱۵۶
۴۔ حج کا اقتصادی پہلو ۱۵۷
اکیسواں درس ۱۵۹
قربانی کا فلسفہ ۱۵۹
قربانی کرانے کا تاریخچہ ۱۶۱
۱) تقویٰ تک رسائی ۱۶۳
۲) حرص و طمع کا خاتمہ ۱۶۴
۳) تقویٰ کا امتحان ۱۶۶
۴) حضرت ابراہیمؑ کی پیروی ۱۶۸
۵) فقراء کا سیر ہونا ۱۶۹
۶) گناہوں کی بخشش اور آتش دوزخ سے نجات ۱۶۹
الف: گناہوں کی بخشش ۱۷۰
ب: پل صراط سے عبور ۱۷۱
ج: آتش دوزخ کا فدیہ ۱۷۱
بائیسواں درس ۱۷۳
نئی زندگی کا آغاز کیسے کریں (۱) ۱۷۳
۱۔ والدین خود فیصلہ نہ کریں ۱۷۵
۲) انتخاب میں ہم کفو ہونے کا خیال رکھیں ۱۷۷
۳) میاں بیوی آپس میں محبّت اور دوستی کا لحاظ رکھیں ۱۷۹

۴) مالی پریشانی سے خوفزدہ نہ ہوں ۱۸۰

تیئیسواں درس ۱۸۳

نئی زندگی کاآغاز کیسے کریں (۲) ۱۸۳

۵) شرم وحیا کی رعایت کریں ۱۸۴

۶) والدین بچوں کو مشورہ دیں ۱۸۵

۷) ایک دوسرے کا احترام اور بے جا توقعات سے گریز کریں ۱۸۵

۸) سادگی اپنائیں ۱۸۸

چوبیسواں درس ۱۹۱

عالم اسلام اور فتنہ تکفیر ۱۹۱

فتنہ تکفیر کا تاریخی پس منظر ۱۹۵

خطرات: ۲۰۰

۱۔ مسلمانوں کے درمیان باہمی اختلاف ایجاد کرنا: ۲۰۲

۲۔اسلامی آثار کی نابودی : ۲۰۳

۳۔اسلام کو مسخ کرکے پیش کرنا: ۲۰۳

۴۔معاشرے میں نا امنی ایجاد کرنا: ۲۰۵

مواقع: ۲۰۶

حکمت عملی: ۲۰۶

۱۔ اسلامی مذاہب کاایک دوسرے کی صحیح شناخت حاصل کرنا: ۲۰۶

۲۔ تکفیری گروہوں اوران کی سازشوں سے لوگوں کوآگاہ کرنا: ۲۰۷

۳۔ عالم اسلام میں وحدت ایجاد کرنا:...................... ۲۰۷
۴۔ مشترکات پر زور دینا :...................... ۲۰۸
۵۔ شیعہ اور سنی مشترک کانفرنسوں کا انعقاد کرنا:...................... ۲۰۹
۶۔ غالیوں اور غلوآمیز عقائد کی نفی کرنا:...................... ۲۰۹

پچیسواں درس...................... ۲۱۳

اسلام دین رحمت (۱)...................... ۲۱۳

چھبیسواں درس...................... ۲۲۳

اسلام دین رحمت (۲)...................... ۲۲۳

ستائیسواں درس...................... ۲۳۷

اسلام دین رحمت (۳)...................... ۲۳۷

اٹھائیسواں درس...................... ۲۴۷

بعثت پیامبر اعظمؐ...................... ۲۴۷

بعثت سے پہلے:...................... ۲۴۹
آغاز بعثت پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم:...................... ۲۵۰
فلسفہ بعثت حضرت علیؑ کی زبانی:...................... ۲۵۰
بعثت سے پہلے جزیرہ عرب کی حالت:...................... ۲۵۱
۱۔ جنگ و ناامنی:...................... ۲۵۱
۲۔ طبقاتی امتیازات:...................... ۲۵۲
۳۔ جنسی انحراف اور بے غیرتی:...................... ۲۵۲

۴۔ فقر کے خوف سے بچوں کو قتل کر دینا:........................ ۲۵۳
۵۔ بچیوں کو زندہ در گور کر دینا: ۲۵۳
۶۔ بت پرستی:................................ ۲۵۳
۷۔ خرافات اور بیہودگی:............................. ۲۵۳
۸۔ ہٹ دھرمی :................................ ۲۵۴
انتیسواں درس ۲۵۷
معرفت امام زمانہؑ کی اہمیت................................ ۲۵۷
تیسواں درس ۲۶۹
امام مہدی علیہ السّلام کی عالمی حکومت ۲۶۹
۱۔ علم و دانش کا ترقی کرنا................................ ۲۷۰
۲۔ صنعت اور ٹیکنالوجی کی بہار ۲۷۱
۳۔ اسلامی تہذیب کا رواج ۲۷۴
الف) اسلامی معارف و قرآن کی تعلیم................................ ۲۷۵
ب) مساجد کی تعمیر................................ ۲۷۵
ج)اخلاق و معنویت کا رشد کرنا ۲۷۶
۴۔ امن وامان ۲۷۸
اکتیسواں درس................................ ۲۸۳
آداب زیارت................................ ۲۸۳
پہلا ادب: غسل زیارت................................ ۲۸۹

دوسرا ادب: خضوع و خشوع ۲۹۱
تیسرا ادب: صاف ستھرا لباس پہننا ۲۹۲
چوتھا ادب: اذن دخول ۲۹۳
چھٹا ادب: آہستہ بولنا ۲۹۵
ساتواں ادب: تکبیر ۲۹۶
آٹھواں ادب: ضریح کا بوسہ لینا ۲۹۶
نواں ادب: قبلہ حقیقی کی جانب رخ کرنا ۲۹۷
دسواں ادب: منقول زیارت کا پڑھنا ۲۹۸
گیارہواں ادب: نماز زیارت ۲۹۸
بارہواں ادب: نماز کے بعد دعا کرنا ۲۹۹
تیرہواں ادب: تلاوت قرآن ۳۰۰
چودہواں ادب: حضور قلب اور توبہ ۳۰۰
پندرہواں ادب: روضہ اور اس کے خادموں کا احترام ۳۰۰
سولہواں ادب: زیارت وداع ۳۰۱
سترہواں ادب: کردار و رفتار میں تبدیلی ۳۰۲
بتیسواں درس ۳۰۳
علم دین کے حصول کی راہ میں رکاوٹیں ۳۰۳
۱۔ الٰہی مقصد کا نہ ہو پایا جانا ۳۰۵
۲۔ علم پر عمل نہ کرنا ۳۰۶
۳۔ دل لگی سے نہ پڑھنا ۳۰۸

۴۔ اچھے مباحثی کا انتخاب نہ کرنا ۳۰۹
۵۔ شادی میں جلدی کرنا ۳۱۰
۶۔ سختیوں کا تحمل نہ کرنا ۳۱۰
۷۔ غرور و تکبر ۳۱۲

تنتیسواں درس ۳۱۵

مومن اور ایمان کی اہمیت ۳۱۵

چونتیسواں درس ۳۲۱

اہم سوالات کے جوابات ۳۲۱

پینتیسواں درس ۳۳۹

لوگوں سے کیسے بولیں؟ ۳۳۹

چھتیسواں درس ۳۵۱

دوسروں کے حقوق کی رعایت ۳۵۱

سینتیسواں درس ۳۶۵

پیغامِ قرآن ۳۶۵

پہلا پیغام :بڑوں کا احترام ۳۶۵
اہم نکات : ۳۶۶
دوسرا پیغام: دوسروں کا مذاق نہ اڑانا ۳۶۷
اہم نکات : ۳۶۸

تیسرا پیغام : والدین سے نیکی کرنا ۳۶۹
اہم نکات : ۳۶۹
چوتھا پیغام: بغیر اجازت کے دوسروں کے گھر میں داخل نہ ہونا ۳۷۰
اہم نکات: ۳۷۱
پانچواں پیغام: اپنی ثقافت کو نہ بھولنا ۳۷۲
اہم نکات: ۳۷۲
کتابنامہ ۳۷۵